у земельній і майновій власності, у системі господарського управління та організації і оплати праці, у персональній відповідальності за несумлінну працю чи завдані господарству збитки. Працівники КСП фактично не стали господарями на землі, її власниками, не зазнала змін і їх мотивація до праці. Лише незначна частка господарств набула інших організаційно-правових форм, близьких за змістом до структур підприємницького типу, здатних більш вчасно і швидко адаптуватися до режиму ринкового економічного середовища.

Тому, цілком закономірно, що наслідки реформування не справили бодай найменшого позитивного впливу на стан сільськогосподарського виробництва, його продуктивність.

В опублікованих роботах, на підставі ґрунтовного і всебічного аналізу аграрних перетворень в Україні, наводиться чисельний перелік причин аграрної кризи і повільних темпів реформування сільського господарства. Це: несвоєчасне відпрацювання офіційної аграрної політики держави; нечіткість державної політики щодо побудови нового суспільного устрою на селі; політичне протистояння стосовно розвитку аграрних відносин; недосконалість організаційного забезпечення аграрних перетворень; тактичні прорахунки; переважно формальне здійснення аграрних перетворень; повільний характер реформування аграрних відносин; недосконалість організації державного управління реформуванням аграрних відносин; недооцінка інформаційно-роз'яснювальної роботи серед селян щодо аграрної реформи.

Названі авторами причини відповідають дійсності. Достатньо сказати, що з метою практичного здійснення аграрної реформи не були завчасно розроблені відповідні комплексні цільові програми (загальнодержавна і регіональні), що базувалися б на науково обґрунтованій науковій концепції, конкретних методичних і практичних рекомендаціях. Неодмінними в таких програмах мали б бути: чітко сформульована кінцева мета; тактичні завдання і етапи реформи; визначені конкретні пріоритети і напрями; засоби і специфіка аграрних перетворень з урахуванням особливостей регіонів. Виконання таких програм доцільно було супроводжувати спеціально розробленими системами моніторингу, що давали б можливість вчасно і оперативно коригувати усі параметри процесу аграрних перетворень.

Мораренко І. В.,
здобувач кафедри економічної безпеки НАВС

ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

На теперішній час питанням адміністративного примусу загалом та при здійсненні фінансового моніторингу, зокрема, у своїх приділяли увагу окремі *науковці*, серед яких О. М. Бандурка, І. П. Голосніченко, Т. О. Коломоєць, А. Т. Комзюк, О.Є. Користін та інші. Проте, й досі питання застосування адміністративного примусу суб'єктами фінансового моніторингу залишаються вивченими не у повному обсязі. До *завдань* даної статті необхідно віднести визначення особливих ознак заходів адміністративного примусу, які застосовуються при фінансовому моніторингу окремих фінансових операцій.

Особливістю фінансового моніторингу є те, що він здійснюється на

двох взаємопов'язаних рівнях. На першому рівні відбувається виявлення операцій, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу та операцій, пов'язаних з легалізацією доходів, шляхом порівняння нормативно закріплених ознак операцій, які підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу, з ознаками операцій, які проводить суб'єкт первинного фінансового моніторингу. А на другому – перевірка вищевказаної інформації про зв'язок фінансових операцій з легалізацією доходів, здобутих злочинним шляхом. Але у будь-якому випадку особи, які уповноважені на здійснення фінансового моніторингу як на першому, так і на другому рівнях, - суб'єкти фінансового моніторингу. Отримавши відповідну інформацію суб'єкти фінансового моніторингу повинні вжити заходів, передбачених законодавством.

У сучасній державі основними методами проведення правової політики, до однієї зі сфер яких відноситься також й фінансовий моніторинг, є переконання і примус у різних формах, проявах і сполученнях, що охоплює широкий арсенал засобів впливу на свідомість і поводження людей: виховання, покарання, відповідальність, санкції (заохочувальні та негативні), заборони, дозволи, запровадження правової культури, підвищення правосвідомості тощо.

Суб'єкти фінансового моніторингу у своїй діяльності поєднують застосування як методу переконання, так і методу примусу. До перших з перерахованих належать різноманітні рекомендації й інструкції, що спонукають фінансові інститути та інших економічних агентів дотримуватись встановлених правил щодо здійснення операцій і роботи з клієнтурою. Крім рекомендацій та інструкцій до цієї категорії можна також віднести всілякі роз'яснення, семінари, навчання для працівників кредитних й інших установ.

Але найбільш дієвою можна назвати другу групу методів – методів примусу – належать заборони та санкції, які застосовуються у випадку невиконання положень чинного законодавства щодо запобігання відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом. Ці методи державного управління належить до, певним чином, жорстких засобів впливу. Саме тому, посадові особи органів управління застосовують примус, як правило, у поєднанні з іншими управлінськими прийомами. Авторитарність цього методу незаперечна, проте, нині немає жодної держави, яка б не використовувала його як найнеобхідніший засіб управління своїми справами.

Класифікація заходів адміністративного примусу традиційно здійснюється за таким критерієм як "розміщення" тієї чи іншої групи заходів відносно протиправної дії. Відповідно до цього, виділяють три групи примусових заходів.

Заходи першої групи мають на меті не дозволити протиправний вчинок і застосовуються, якщо правопорушення тільки передбачається. Їх прийнято позначати як заходи адміністративного попередження. Ці заходи (їх часто називають адміністративно-попереджувальними) застосовуються з метою попередження правопорушень за умови, якщо їх вчинення лише є можливим.

Сутність попередження (запобігання, профілактики) правопорушень полягає, по-перше, в тому, щоб не допустити протиправної поведінки з боку конкретних осіб, які до такої поведінки схильні; по-друге, в усуненні причин, що сприяють вчиненню правопорушень і утворенню умов, які виключають

протиправну поведінку.

У системі фінансового моніторингу в Україні до заходів адміністративного попередження можемо віднести: проведення ідентифікації особи, яка здійснює фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу; забезпечення виявлення і реєстрації фінансових операцій, що відповідно до Закону підлягають фінансовому моніторингу; надання уповноваженому органу інформації про фінансову операцію, що підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу; сприяння суб'єктам державного фінансового моніторингу з питань проведення аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу; вжиття заходів щодо запобігання розголошенню інформації з питань фінансового моніторингу; зберігання документів, що стосуються ідентифікації осіб, якими здійснено фінансову операцію, що згідно з чинним законодавством підлягає фінансовому моніторингу.

Наступна група заходів має метою не дозволити розвинутися протиправному вчинкові (припинити його), мінімізувати збитки. Вони застосовуються, якщо вчинок вже почав здійснюватися і отримали назву — заходи адміністративного припинення.

Заходи адміністративного припинення іноді в юридичній літературі називають "адміністративно-припинювальними". З-поміж іншого, сама назва вказує на їх цільове призначення — припинення неправомірної поведінки. Їх призначення полягає: а) в припиненні протиправної поведінки; б) в усуненні шкідливих наслідків протиправної поведінки; г) у створенні необхідних умов для можливого в майбутньому притягнення винної особи до адміністративної відповідальності.

Заходи адміністративного припинення можуть застосовуватись як самостійні (наприклад, припинення функціонування пункту харчування у зв'язку з порушенням санітарно-епідеміологічних правил), так і разом з іншими заходами адміністративного примусу, зокрема, з адміністративними стягненнями.

У системі фінансового моніторингу такі заходи адміністративного припинення реалізуються через так зване блокування руху коштів на рахунках. Чинне вітчизняне законодавство у сфері запобігання відмиванню коштів, лише з травня 2010 року запроваджує використання конкретної норми направленої на блокування руху коштів. Поряд з цим, зазначений механізм передбачено Варшавською конвенцією (2005 року) щодо протидії відмиванню коштів, до якої Україна приєдналась та підписала ще у листопаді 2005 року.

Остання група заходів має метою реалізувати негативне ставлення до самого проступку і суб'єкту його вчинення. Вони застосовуються за умови, якщо встановлено склад протиправного вчинку, тобто вчинок уже є правопорушенням. Традиційно до них відносять адміністративні стягнення.

Проте, виділяючи у третій групі лише стягнення, слід визнати, що за межами класифікації залишаються заходи примусу, що (як і стягнення) застосовуються як заходи відповідальності адміністративного характеру. На нашу думку, такі заходи доцільно позначити терміном "заходи відповідальності за порушення адміністративно-правових установлень".

Найбільш чітко окреслену класифікаційну групу заходів адміністративного примусу становлять примусові заходи впливу, які містяться

в адміністративно-правових санкціях і застосовуються за порушення адміністративно-правових установлень. Їх головною особливістю є те, що вони застосовуються виключно як заходи відповідальності та містяться в адміністративно-правових санкціях.

В юридичній літературі до цієї групи заходів адміністративного примусу доволі часто включають тільки адміністративні стягнення. Такий підхід звужує сферу застосування адміністративно-примусових заходів цієї групи, залишаючи за її межами заходи впливу адміністративних санкцій, що не належать до адміністративних стягнень.

Арбузова А. М.,
студентка курсу 4-К-1 юридичного факультету
ННІЗДН НАВС

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО: ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ

На сьогоднішній день надзвичайно актуальним постає питання формування, розвитку та вдосконалення адміністративного судочинства. Питання передумов становлення і розвитку в Україні адміністративного судочинства потрібно розглядати ширше, беручи до уваги не лише правові передумови, а й суспільні передумови, що безпосередньо впливають на вищезгадані процеси. Саме тому одним з завдань даного дослідження є дослідження впливу на становлення та розвиток адміністративного судочинства саме суспільних передумов.

Об'єктом дослідження є коло суспільних відносин, що виникають у процесі формування та функціонування адміністративного судочинства. Предметом дослідження є зміст правового інституту адміністративного судочинства України, зокрема його матеріально-правового аспекту; обґрунтування необхідності реформування цього правового інституту в світлі Конституції України. Основною метою роботи є комплексне всебічне дослідження теоретичних основ адміністративного судочинства та проблем , які постають на шляху його розвитку .

Щодо історичних аспектів становлення адміністративного судочинства в Україні від зародження ідей захисту прав людини в античні часи до розвитку теорій правової держави і громадянського суспільства в нашій державі. Надзвичайно важливими є вивчення та розгляд передумов становлення адміністративного судочинства, правильна ідентифікація тих з них, які справили позитивний вплив на його розвиток, для найбільш повного використання їх потенціалу, а також передумов, які стримують розвиток даного виду захисту прав людини. Серед факторів, які суттєво вплинули на становлення адміністративного судочинства в Україні слід відзначити такі як правова культура громадян, зміни які відбулись у розумінні суспільного призначення адміністративного права, вплив діяльності міжнародних організацій та діяльності Європейського суду з прав людини на формування адміністративного судочинства та ін.

Щодо сучасного розвитку адміністративного судочинства та проблемам які виникають в процесі становлення та шляхи їх вирішення.